

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej V. žalobcu: **Ú.V.T.O.S.**, D., proti žalovanému: **Ú. P., S. V. A., B., B.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. AA/2006/56824/15117/OIPS/2087 z 21. novembra 2006, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. mája 2007, č.k. 13S/94/2006-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15. mája 2007, č.k. 13S/94/2006-38, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie žalovaného č. AA/2006/56824/15117/OIPS/2087 zo dňa 21. novembra 2006, ako i rozhodnutie Ú.P.,S.V.A. T.č. A 2006/07911OSS/120 zo dňa 27. septembra 2006 – ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť odvod v sume 86.952 Sk za nesplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím za rok 2004 podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zák.č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 5/2004 Z.z.“), ktorý mu chýbal na celkovom počte zamestnancov podľa § 63 ods. 1 písm. d/ zák.č. 5/2004 Z.z. – V. vrátil žalovanému na ďalšie konanie a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade so zákonom pre nesprávny právny názor žalovaného. Stotožnil sa s názorom žalovaného, že zákon č. 5/2004 Z.z. nepozná výnimku z povinnosti ustanovenej v § 63. Avšak v ustanovení § 3 vymedzil, koho pre účely tohto zákona možno považovať za zamestnávateľa a v § 4 koho možno považovať za zamestnanca. Pojem zamestnávateľ a zamestnanec pre účely tohto zákona nie je podľa krajského súdu totožný so všeobecným výkladom uvedených pojmov. Podľa zákona o zamestnanosti za zamestnávateľa možno považovať právnickú osobu so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá zamestnáva fyzickú

osobu v pracovnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu a podobne zamestnancom je fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu alebo doktorand (§ 3, § 4 ods. 1). Zo zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (zák.č. 73/1998 Z.z.) vyplýva, že policajtom je fyzická osoba v služobnom pomere, ktorá vykonáva štátnu službu. Štátnou službou je plnenie úloh Policajného zboru policajtom v služobnom úrade a právne vzťahy s tým súvisiace. Zákon o štátnej službe príslušníkov stanovuje osobitné podmienky prijatia za policajta v § 14, okrem iného aj zdravotnú, telesnú a duševnú spôsobilosť na výkon služby, ktoré sú v súlade s čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa názoru krajského súdu zákon o službách zamestnanosti priamo v § 4 ods. 2 zakotvuje, že policajta nemožno považovať za zamestnanca pre účely tohto zákona, pretože z povahy ním vykonávanej činnosti vyplýva, že nemôže byť obsadzovaná prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona. Z uvedeného podľa krajského súdu vyplýva, že žalobca nie je zamestnávateľom podľa § 3 zákona č. 5/2004 Z.z., pretože policajti nie sú jeho zamestnanci v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu a nemá povinnosť vo vzťahu k počtu policajtov zamestnávať príslušný počet občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d/ cit. zákona a ani riešiť vec náhradným plnením podľa § 64. Túto povinnosť má žalobca len ako zamestnávateľ tzv. občianskych zamestnancov, o počte ktorých podal samostatný ročný výkaz. Preto pre posúdenie veci nemá právny význam skutočnosť, že žalobca uzavrel kúpnu zmluvu s predajcom mäsa a mäsových výrobkov Jaroslavom Košíkom, ktorý realizuje výrobu vo svojej chránenej dielni občanmi so zdravotným postihnutím.

Vzhľadom na to, že žalovaný vychádzal z iného právneho názoru, krajský súd považoval napadnuté rozhodnutie za nesprávne.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože mu trovy nevznikli.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Odôvodnil ho v podstate nesúhlasom s právnym názorom krajského súdu, nakoľko z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti vyplýva, že zamestnancom je fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu alebo doktorand v dennej forme štúdia. Nesúhlasil s tým, že príslušníci ZVJS nie sú zamestnancami obdobného pracovného vzťahu, pretože podľa jeho názoru obdobných pracovným vzťahom je napr. štátny zamestnanec podľa zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe, štátnymi zamestnancami podľa osobitného predpisu sú o.i. aj príslušníci spomenutých zborov. Žalovaný nepopieral skutočnosť, že príslušníkom v uvedených zboroch, resp. profesionálnym vojakom alebo aj zamestnancom v iných inštitúciách napr. zdravotnícke zariadenia, cirkev a pod. v zmysle zákona o službách zamestnanosti nemôže byť sprostredkované zamestnanie, ale napriek uvedenému, zákon o službách zamestnanosti, ktorý zamestnávateľom ukladá povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, nerozlišuje zamestnancov na civilných a zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje zákon o štátnej službe, prípadne iný zákon, podľa ustanovení ktorých sú povinní zamestnávať občanov zdravotne, telesne a duševne spôsobilých, preto ani zo strany žalobcu nie je a ani nebolo dôvodom neodviesť odvod v zmysle ustanovenia § 65 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti za nezamestnávanie

takýchto občanov vo vyčíslenej sume. Žalovaný tiež zdôraznil, že zákon o službách zamestnanosti nepozná výnimku z tvrdosti zákona, ani vo svojich ustanoveniach nevymedzuje možnosť akéhokoľvek zamestnávateľa z tejto povinnosti ospravedlniť. Na základe uvedeného umožňuje zamestnávateľovi využiť akýkoľvek spôsob z troch možností, a to povinnosti zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, alebo využiť spôsob náhradného plnenia, t.j. zadaním zákazky u iného zamestnávateľa (pri zadaní zákazky musí byť premietnutá a preukázaná cena práce občana so ZP) a v konečnom dôsledku, ak ani jeden z uvedených spôsobov nie je možné zo strany zamestnávateľa uplatniť, tento je povinný zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu počtu nezamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, ktorý mu chýbal na celkovom počte zamestnancov. Na základe týchto skutočností mal žalovaný za to, že pri posudzovaní veci nepochybil, keď vychádzal z ustanovení zákona o službách zamestnanosti, ktorý je platný a účinný a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vec opätovne prejednal, zhodnotil všetky poznatky týkajúce sa predmetnej veci, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a jeho rozhodnutie ako zákonné v celom rozsahu potvrdil.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že nezistil žiadne nové skutočnosti vo veci, ku ktorým by sa mohol vyjadriť. Dodal, že naďalej zastáva názor, že žalovaný vychádzal pri svojom rozhodnutí z iného právneho názoru a má za to, že vec nesprávne právne posúdil, čo bolo aj dôvodom zrušenie jeho rozhodnutia krajským súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach a v rozsahu odvolania žalovaného (§ 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti zamestnávateľ na účely tohto zákona je právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej jednotky na území Slovenskej republiky, alebo fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Podľa § 4 ods. 1 tohto zákona zamestnanec na účely tohto zákona je fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu alebo doktorand v dennej forme doktorandského štúdia.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia za zamestnanca na účely tohto zákona sa nepovažuje občan, ktorý vykonáva činnosti pre právnickú osobu, ktorá plní voči občanovi povinnosti zamestnávateľa, ak z povahy vykonávanej činnosti vyplýva, že nemôže byť obsadzovaná prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona.

Podľa § 63 ods. 1 písm. d/ tohto zákona zamestnávateľ je povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a/ v počte, ktorý predstavuje 3,2% z celkového počtu jeho zamestnancov.

Podľa §14 ods. 1 písm. a/ až d/ zákona o štátnej službe príslušníkov policajtom (za policajtov sú v zmysle § 1 ods. 2 tohto zákona považovaní, okrem iných, aj príslušníci ZVJS) môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, a je bezúhonný, je spoľahlivý, spĺňa stupeň vzdelania určený na výkon funkcie, do ktorej má byť ustanovený alebo vymenovaný, je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby.

Podľa § 14 ods. 4 zákona o štátnej službe príslušníkov zdravotná spôsobilosť v prijímacom konaní sa preukazuje lekárskeho posudkom na základe vyšetrenia občana lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo v pôsobnosti ministerstva. Zdravotnú spôsobilosť posudzuje služobný posudkový lekár podľa § 222.

Z uvedených ustanovení zákona o službách zamestnanosti vyplýva, že zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 20 zamestnancov, má určité povinnosti v súvislosti so zamestnaním zdravotne postihnutých občanov, pričom v § 3 a § 4 definuje pojem „zamestnávateľ“ a „zamestnanec“ pre potreby tohto zákona. Túto otázku žalovaný vo svojom rozhodnutí posúdil nesprávne, keď považoval všetky fyzické osoby v služobnom aj pracovnom pomere u žalovaného automaticky za „zamestnancov“ podľa § 4 ods. 2, pričom je zrejmé, že služba v policajnom zbore nepatrí medzi činnosti, ktoré môžu byť obsadzované prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona, nakoľko policajtom, podľa zákona o štátnej službe príslušníkov, môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, a okrem iných predpokladov je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby.

Odvolačný súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozsudku, že policajta nemožno považovať za zamestnanca pre účely zákona o službách zamestnanosti, pretože z povahy ním vykonávanej činnosti vyplýva, že nemôže byť obsadzovaná prostredníctvom sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona a tiež, že žalobca vo vzťahu k policajtom nie je zamestnávateľom podľa § 3 zákona o službách zamestnanosti, pretože policajti nie sú jeho zamestnanci v pracovnom alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, ale sú zamestnanci štátu a žalovaný len plní úlohy zamestnávateľa a preto nemá povinnosť vo vzťahu k počtu policajtov zamestnávať príslušný počet občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d/ zákona o službách zamestnanosti a ani riešiť vec náhradným plnením podľa § 64. Túto povinnosť má žalobca len ako zamestnávateľ tzv. občianskych zamestnancov, o počte ktorých podal samostatný ročný výkaz.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného nevyhovel a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, nakoľko úspešný žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a žalovaný právo na ich náhradu nemá (§ 224 ods. 1 OSP a § 250k ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 29. mája 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová